

Motion till riksdagen 2021/22:4685

av **Hans Eklind m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:224 Utvisning på grund av brott – ett skärpt regelverk

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inhibera utvisningsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidpunkten för domstolens utvisningsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s migrationslagstiftning i fråga om utvisning på grund av brott och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffvärdesgränsen för personer med flyktingstatus och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åklagares skyldighet att pröva frågan om utvisning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av ordet brott och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyddsgrundsdirektivet och återkallande av uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kristdemokraterna välkomnar proposition 2021/22:224 Utvisning på grund av brott – ett skärpt regelverk, som innebär att fler asylsökande och personer med uppehållstillstånd som begår brott kan komma att utvisas.

Kristdemokraternas utgångspunkt har länge varit att utvisning bör komma i fråga oftare för personer som söker asyl i Sverige och begår brott. Särskilt angeläget är detta

vid våldsbrott, sexualbrott, hedersrelaterade brott eller hatbrott. Detsamma gäller för personer med uppehållstillstånd, där utvisning också behöver bli en betydligt vanligare rättsverkan vid grova brott.

Kristdemokraterna har argumenterat för att utvisning ska vara påföljden när någon döms till minst sex månaders fängelse. Det är därför glädjande att regeringen nu föreslår just detta. När verkställighetshinder finns ska utvisning genomföras när dessa inte längre finns. Bestämmelsen om utvisningsmen bör tas bort. Återreseförbud ska gälla utan tidsbegränsning eller under en viss tid.

Vidare anser Kristdemokraterna att regeln kring vad som utgör synnerliga skäl för att inte utvisas måste ses över. Vi menar också att fler kriminella som är dömda för brott och har fått utvisningsbeslut ska avtjäna straffet i sina hemländer. Vi vill även att Sverige inom ramen för EU arbetar för att utlänningar med utvisningsbeslut för särskilt allvarliga brott, men där verkställighetshinder föreligger, ska kunna utvisas till ett annat tredjeland.

Regeringen går oss till mötes på ett antal av dessa punkter. Kristdemokraterna anser emellertid att ett flertal förslag och åtgärder alltjämt saknas.

Kristdemokratiska förslag

Verkställighetshinder

Verkställighetshinder förhindrar många gånger utvisning av dömda brottslingar med utvisningsbeslut. Det finns flera orsaker till detta, bl.a. att mottagarlandet nekar sina egna medborgare inresa.

Med regeringens förslag kommer antalet utvisningsbeslut att öka. Det är naturligtvis välkommet att fler personer som befinner sig i Sverige och som begår brott kan bli föremål för utvisning. Att utvisningsbesluten ökar innebär dock ingenting om besluten inte går att verkställa. Ett ökat antal utvisningsbeslut har därför ingen praktisk betydelse så länge antalet utvisningar de facto inte ökar.

För att säkerställa att fler personer som begått brott utvisas vill Kristdemokraterna genomföra ett flertal förslag. Vissa är genomförbara i närtid, andra är potentiellt möjliga på längre sikt.

Kristdemokraterna noterar att Migrationsverket framhåller möjligheten att införa en lagstiftning som syftar till att brottsutvisade inte ska beviljas uppehållstillstånd vid verkställighetshinder utan i stället beviljas inhibition – en lagstiftning som tidigare, mot bakgrund av rättsfallet MIG 2018:21, diskuterats inom Regeringskansliet åsyftande personer som bedöms utgöra ett säkerhetshot. Kristdemokraterna anser att det finns anledning att införa en ordning som innebär att det finns möjlighet att inhibera ett utvisningsbeslut i stället för att bevilja ett uppehållstillstånd när det finns ett icke bestående verkställighetshinder för utlänningar som utgör ett säkerhetshot eller som utvisats på grund av brott. En sådan lagstiftning bör utredas skyndsamt och bör även undersöka möjligheten till bestående verkställighetshinder. Detta bör ges regeringen till känna.

Kristdemokraterna välkomnar vidare att kravet på att det ska finnas synnerliga skäl för att utvisa en utlänning som har vistats en viss tid i Sverige tas bort. Vi välkomnar även Högsta domstolens avgöranden (NJA 2019 s. 47 I–III) som klargör att domstolar i fråga om generella verkställighetshinder regelmässigt ska döma till utvisning. Detta gäller dock inte om hindret är direkt kopplat till den enskilda utlänningen. Det bör

därför undersökas om tidpunkten för domstolens utvisningsbeslut bör förskjutas närmare frigivningen eftersom nuvarande ordning med beslut vid en tidpunkt när det kan vara svårt att överblicka om ett hinder föreligger när straffet avtjänats. Kristdemokraterna anser dock att fler brott ska leda till utvisning, även i de fall då verkställighetshinder föreligger, varför utvisningsbeslut i allmänhet bör dömas ut mer regelmässigt.

Vidare anser Kristdemokraterna att en genomlysning av 12 kap. UtlL om verkställighetshinder bör genomföras i syfte att föreslå författningsförslag som innebär att så få utvisningsbeslut som är möjligt enligt internationella konventioner och EU-lagstiftning stoppas av verkställighetshinder.

Sverige bör även verka för att EU:s migrationslagstiftning i fler fall än i dag ska möjliggöra utvisning av personer som begår brott; t.ex. medför skyddsgrundsdirektivet vissa begränsningar av när skyddsbehövande kan utvisas. Kristdemokraterna vill även att Sverige inom ramen för EU-samarbetet verkar för gemensamma lösningar för att tillse att utvisningsbeslut, t.ex. på grund av brottslighet, kan verkställas till annat tredjeland om verkställighetshinder till mottagarlandet föreligger.

Utöver begränsningar i dagens regelverk är vissa mottagarländers ovilja att ta emot sina medborgare ett stort problem vad gäller verkställighet. Kristdemokraterna anser därför att Sverige på egen hand och tillsammans med EU ska verka för att fler återtagandeavtal sluts med transit- och ursprungsländer. Återvändandet måste underlättas och ett förbättrat samarbete mellan Sverige och ursprungsländerna kan absolut bidra till detta.

Övrigt

Kristdemokraterna delar Åklagarmyndighetens uppfattning ”att det kan uppfattas som stötande om den restriktiva flyktingbestämmelsen ska omfatta personer som beviljats asyl men som frivilligt reser till sitt hemland och uppehåller sig där för att sedan återvända och begå brott i Sverige”. Vi anser därför att det snabbt behöver tillsättas en översyn vad gäller förutsättningarna för ett utvisningsbeslut vid brottslighet för flyktingar.

Kristdemokraterna instämmer med regeringen vad gäller att domstolar inte alltid ska vara skyldiga att pröva frågan om utvisning vid hedersrelaterade brott och hatbrott. Vi anser emellertid att en ordning där det finns en skyldighet för åklagaren att alltid pröva frågan om utvisning vid hedersrelaterade brott och hatbrott bör utredas. Detta ska ges regeringen till känna.

För att tillse att regeringens förslag om att ersätta uttrycket brottslighet mot ordet brott får avsedd effekt, dvs. att utvisningar inte förhindras på grund av att ett uppehållstillstånd inte kan återkallas, bör en utvärdering av utfallet ske inom en inte alltför lång tidsperiod. Detta bör ges regeringen till känna.

Vidare anser Kristdemokraterna att de möjligheter som skyddsgrundsdirektivet erbjuder vad gäller återkallande av uppehållstillstånd som Migrationsverket lyfter upp i sitt remissvar bör utredas.

Sverige har inte utnyttjat skyddsgrundsdirektivets möjlighet i art. 21.3 att återkalla uppehållstillstånd för flyktingar vid fara för medlemsstatens säkerhet och vid synnerligen grova brott. Sverige har heller inte implementerat art. 6.2 familjeåterföreningsdirektivet enligt vilken uppehållstillstånd kan återkallas på grund av hot mot allmän ordning och säkerhet. Ett genomförande av dessa bestämmelser skulle komplettera vägransgrunden i 5 kap. 17 § utlänningslagen och tillämpas på personer som beviljats permanent uppehållstillstånd och som således inte omfattas av denna paragraf.

Dagens situation, där ansvarig myndighet inte får någon underrättelse om en domstol dömt en person till utvisning men det av olika skäl inte kan genomföras, är på alla sätt oacceptabel. Kristdemokraterna delar Migrationsverkets synpunkt om att domstolar i högre utsträckning än i dag ska underrätta Migrationsverket om utlänningar som skulle utvisas men som av olika skäl inte utvisas. Det är vidare angeläget att en ordning skapas som gör att domstolarna per automatik ska underrätta Migrationsverket om någon utlänning dömts för ett brott för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av om en skyddsstatusförklaring ska återkallas.

Kristdemokraterna anser även att brott mot blåljuspersonal, i förarbetet, tydligare bör framgå som kategori bland brott av viss karaktär som bör kunna leda till utvisning vid lägre straffvärden. Vi menar att brottets art är sådan att det hotar samhällets funktion; det är ett slag mot de vitala delarna av vårt gemensamma samhällsbygge. Att förhindra polis, brandkår eller ambulans är ett angrepp mot någons liv, hälsa, frihet och/eller frid. Det är ett brott som riktar in sig på rättsordningen.

Avslutningsvis vill vi nämna att tillgången till förvarsplatser är central för ett fungerande verkställighetsarbetet. Utlänningar med lagkraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut ska kunna tas i förvar för att verkställa detta. För att det ska fungera behöver antalet förvarsplatser byggas ut. Dagens 520 platser motsvarar inte det behov som Migrationsverket och Polismyndigheten angett. Även EU-kommissionen har uppmanat Sverige att öka antalet förvarsplatser. Kristdemokraternas åtgärder som elektronisk övervakning och boendeskyldighet påverkar till viss del behovet av förvarsplatser, men det finns fortsatt ett behov av fler förvarsplatser. Tack vare att oppositionens budget gick igenom hösten 2021 ökar anslagen till utbyggnaden av förvarsplatser. Detta är dock inte tillräckligt. Kristdemokraterna kommer därför att fortsätta driva på för en fortsatt utbyggnad av Sveriges förvarsplatser.

Hans Eklind (KD)

Michael Anefur (KD)

Sofia Damm (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Hampus Hagman (KD)

Robert Halef (KD)